

Allerede i 1854 kom den første Klage, og senere fremkom stadig Andragender og Klager til Regering og Rigsdag. Disse førte omsider til, at vi fik *Loven af 9. December 1871* „angaaende Ombonitering og Nedsættelse i Afgiften af nogle bortarvefæstede Udmarksjorder paa Bornholm“.

Denne Lov fik dog ikke ret megen Betydning, fordi den bestemte, at hvem der vilde have omboniteret, skulde inden førstkommende 11. Juni Termin 1872 indsende en skriftlig Begæring herom samt deponere 2 Rdlr. og yderligere 2 Rdlr. for hver fulde Skæppe Hartkorn paa Amtstuen, hvilket Beløb tilfaldt Statskassen, hvis Omboniteringen ikke viste mindst 10 pCt. Nedsættelse. Endvidere tilkom Retten kun de oprindelige Arvefæstere eller deres Descendenter. Derfor var der kun 82 af ca. 390 Arvefæstehusmænd, som meldte sig, og kun 44 fik Nedsættelse med ca. 59 $\frac{1}{2}$ Td. Havre aarlig. Men Kommissionen boniterede nu de opdyrkede Jorder, som de forefandtes, og tog ikke Hensyn til det Kulturarbejde, som var udført i de ca. 20 Aar, der vare gaaede, siden den første Bonitering fandt Sted. Derfor blev Udfaldet saa ugunstigt for Arvefæsterne af de tillagte Lodder.

I alt er der indsendt 11 Gange Andragender og Klager fra de misfornøjede Arvefæstere i de sidste 50 Aar.

Men da Lovgivningsmagten ved Tiendeloven og Skattelovene søgte at raade Bod paa gammel Uret, vakttes Haabet paa ny for de omtalte bornholmske Arvefæstere.

Da nærværende Lovforslag kom til 1ste Behandling i Folketinget den 12. December f. A., viste det sig, at Repræsentanter for Frederiksborg Amt (Dinesen og Chr. Rasmussen) anbefalede, at Arvefæsteafgifterne, navnlig de saakaldte Høhovert-Havreafgifter i Frederiksborg Amt, ogsaa maatte blive behandlere i Udvalget. Derfor udbad Udvalget sig tilstillet de Oplysninger om Arvefæsteafgifterne i Frederiksborg Amt, som Finansministeriet havde, og fik under 9. Januar d. A. tilsendt et 66 Sider stort Hæfte om „Jordebogsafgifter i Frederiksborg Amt“ samt „de

Københavns Distrikts Jordebogskasse tilflydende Høafgifter m. m.“.

Dette begyndte saa Udvalgets Medlemmer at arbejde paa.

Man modtog et Andragende, som findes trykt i Bilag I, og en Deputation (Amtsraadsmedlem J. P. Jensen, Bjællekjær) havde Foretræde hos Udvalget i et Møde den 19. Februar.

Der blev saa stillet foreløbige Ændringsforslag, som gik ud paa en lignende Nedsættelse i de saakaldte Høhovert-Havreafgifter i Frederiksborg Amt som for Havreafgiften af de bornholmske tillagte Lynglodder.

En saadan Nedsættelse med $\frac{7}{25}$ vilde andrage ca. 1,767 Kr. aarlig for de bornholmske Husmænd af en Ydelse paa 913 Tdr. Havre og i Frederiksborg Amt af 3,121 $\frac{3}{4}$ Tdr. Havre og 4,131 Kr. 32 Øre i Penge vilde Nedsættelsen blive ca. 6,490 Kr., i alt ca. 8,237 Kr.

Dette Beløb syntes at være saa ringe et Indtægtstab for Statskassen, at det ingen Betydning kunde faa, naar ellers Arvefæsteafgifterne stode uberørte heraf.

Men ved Samraadet med Finansministeren den 25. Februar udtalte han sig bestemt imod at fremme Lovforslaget, eller dette i Forening med Ændringsforslaget, ad den Vej.

Han udtalte, at derved vilde Spørgsmaalet ikke løses eller Klagerne forstumme. Tværtimod. Finansministeren modtog stadig lignende Klager over Arvefæsteafgifterne foruden fra Frederiksborg Amt og Bornholm tillige fra Københavns Amt, Odsherred, Falster, Ærø og det sydlige Jylland. Han var derfor villig til at tage Spørgsmaalet om en Afløsning af Arvefæsteafgifterne op under ét. Men saa maatte der nedsættes en blandet Kommission med en saadan Opgave; og en saadan Kommission vilde Ministeren udnævne, hvis han derom fik en Opfordring fra Udvalget. Paa Forespørgsel erklærede Ministeren intet at have mod, at de særlige Forhold paa Bornholm og i Frederiksborg Amt bleve behandlere i Kommissionen med det Formaal for Øje at foreslaa en